

ОФИЦИАЛНО ИЗДАНИЕ НА ВАРНЕНСКАТА ОКРЪЖНА ПОСТОЯННА КОМИСИЯ

Год. абонаментъ: за общини 200 лева
за учил. н-во 100 „

ИЗЛИЗА СЕДМИЧНО

— Телефони: № № 28 и 502 —

Такси: за обявления на дума или кв.
см. 1 лв. за баланси на кооперац. 150 лв.

Ст. Андреевъ—София

Какво е било старото население въ Варненско

На всички е известно, че сегашното българско население въ варненско не е староседълско (ерлии), но се е настанило тукъ презъ миналия вѣкъ. Поради това, създадо се е широко разпространеното мнение, че този край по рано въобще е билъ чуждъ на българската народност и е билъ спечеленъ за нея едва съ заселването на завърналитъ се отъ Бесарабия българи отъ Ямболско, Сливенско и Голишкия балканъ въ 1829 г. и съ новата вълна преселници отъ Турска Тракия и Балкана следъ освобождението.

— Това погрешно мнение се е установило поради това, че преселницитъ отъ 1829 година, при своето заселване тукъ, не сж заварили българско население. Поради слабия си исторически интересъ тѣ не сж любопитствували да знаятъ кого наследяватъ въ тѣзи пустимѣста, затова не сж могли да запазятъ за поколенията спомена за българското население въ варненско, което е съществувало на гъсти маси малко преди тѣхното идване. За голѣмо съжаление, сведенията за народонаселението въ с. и България сж твърде оскъдни, за цѣли окръзи, както за варненския, почти липсватъ и затова въпросътъ за старото население въ варненско не е билъ повдиганъ. Ние се задоволявахме съ факта, че днесъ това население е българско. Но не само днесъ, но и въ миналото, това население е било българско. Косвено свидетелство за българския характеръ на нашия край въ миналото е посланието на дубровнишкиятъ търговецъ Павелъ Джорджичъ, който е живѣлъ въ Провадия и въ 1595 г. е отправилъ отъ тамъ послание до западнитѣ държави за помощъ при едно българско въстание. Джорджичъ сигурно се е намиралъ средъ компактна българска маса въ това време, защото нѣтъ не е могълъ да мисли за организиране въстание. Днесъ притежаваме и други сведения въз основа на които вече съ голѣма увѣреностъ можемъ да твърдимъ, че и въ по далечното минало варненския край е билъ населенъ съ българи. На първо мѣсто това е находката на стари български нажити въ с. Козлуджа презъ 1927 година, която по своето богатство и интересъ е единствената до сега

въ варненско. Накититѣ бѣха намѣрени въ най старата частъ на селото, въ едно мѣсто, кждето се срещатъ много остатѣци отъ по ранни стари постройки. Между предметитѣ отъ находката се намира и единъ прѣстенъ, който представя особенъ интересъ. Той е служилъ за печатъ и е съ български надписъ Василь Тодоръ, съ отбелезна година 1767. Това ми даде поводъ да изкажа мнение (в-къ варн. поща 19 II. 1925 г.) че въ Козлуджа и преди 1829 г. е имало българско население и ако се сжди по находката, то се е радвало на голѣмо благосъстояние и култура. Това се потвърждава най красноречиво отъ описанието на Абатъ Бошковичъ отъ 1762 г., което не ми беше известно тогава. Бошковичъ намира Козлуджа голѣмо българско село съ двама свещеника и една скрита църква. Поради голѣмата важностъ на неговитѣ сведения, считамъ за умѣстно да направя достъпно тукъ цѣлото описание, тъй като то хвърля нова свѣтлина върху една неизвестна страна отъ живота въ нашия край.

Абатъ Бошковичъ е билъ прочутъ математикъ и астрономъ въ 18 вѣкъ и по народностъ е славянинъ—далматинецъ. Той е билъ професоръ по астрономия въ нѣколко града въ Италия и е написалъ много съчинения. Презъ България е миналъ въ 1762 г. — годината когато се е появила Паисиевата история. Своето пътуване той е издалъ на много езици въ 1772 и по късно. То съдържа много ценни сведения за мѣстата презъ които е миналъ, тъй като той като славянинъ е могълъ да разбира донѣкъде българския езикъ и да узнава редъ работи, които за други пѣтешественици сж оставали неизвестни. Ето неговото описание за Козлуджа, което предаваме въ преводъ отъ френското издание излѣзло въ 1772 година въ Лозана.

„... Къмъ десетъ часа ние трѣгнахме за Козлиде (с. Козлуджа); следъ като вървѣхме единъ часъ, стигнахме Ташъ тепе, малко село; земята ни изглежда хубава на всички страни, както обикновеному и пѣтятъ е превъзходенъ. Къмъ два и половина часа ние стигнахме въ Козлиджа, голѣмо селище отъ двеста християнски къщи и тридесетъ турски; ние

срещнахме въ околноститѣ едно твърде голѣмо стадо. Дадохъ ни квартири въ различни християнски къщи, твърде добри въ сравнение съ начина живѣне на българитѣ и бѣдността на страната. Папата или грѣцкия свещеникъ (трѣбва да забележа, че подъ грѣцки свещеникъ Бошковичъ разбира православенъ, тъй като изт. православна религия по него време, пѣкъ често пѣти и сега на западъ се означава като грѣцка) ни направиха посещение и съ помощта на славянския езикъ азъ разбрахъ че има двама свещеника въ това мѣсто, че има една скрита черква, която е била въ зависимостъ отъ владиката на Варна — градъ разположенъ на Черно море. Невежеството на тѣзи свещеници ми се видѣ извънредно голѣмо. Азъ имахъ на рѣка единъ Светони, който четехъ за да се развличамъ; той бѣше украсенъ съ портретитѣ на Императоритѣ; свещеникътъ ме попита, какви сж тѣзи фигури и като му отговорихъ че това сж портрети на римски императори, а отговори той, портретъ отъ Цариградъ. Убедихъ се, че той познаваше само този императоръ. Този добъръ свещеникъ нѣмаше никакво понятие за Римъ, ни за папата, ни за нѣкаква препирня. Той ме попита, дали има свещеници въ Римъ. Азъ се убедихъ въ неговото невежество чрезъ посредничеството на единъ преводчикъ, не довѣривайки се на това което азъ бѣхъ разбралъ. Този свещеникъ бѣ твърде очуденъ че съмъ безъ брада, както и господинъ посланикътъ. Защото въ тази страна всички свещеници, както и другитѣ жители носятъ брада и срамно е да не носи такава. Той ме попита, дали нѣкой ми е наложилъ наказание да се обрѣсна и бѣше твърде очуденъ когато му казахъ, че споредъ нашия обичай, ни владичитѣ, ни царетѣ, ни императоритѣ не носятъ брада. И тъй като той продължаваше да стои очуденъ, азъ прибавихъ, че ние искаме да ни се вижда лицето открито. Азъ научихъ отъ този черковникъ, че се плаща *петъ пари за всѣко кръщаване*, десетъ пари за всѣка свадба и по 20 пари за едно погребение или повече, споредъ възможноститѣ на семейството. Ние обѣдвахме, разходихме се, заловихме се отново за играта и после вечеряхме. Между това, имало е голѣма вѣра между арабаджитѣ или турцитѣ колари, които сж искали да имъ се даде известно количество ечмикъ и за това сж набили много отъ първенцитѣ на селото, единъ отъ яничаритѣ на пос-

ланика, който бѣ се осъмнилъ да раздаде ечмикъ на нѣколко, бѣ смѣренъ силно отъ посланика, който даде заповѣдъ това да не се повтаря повече.

Споредъ запазената сега традиция въ мѣстното население, с. Козлуджа е било основано отъ единъ везиръ въ 17 вѣкъ и е било чисто турско село до идването на преселницитѣ въ 1829 г. И находката на нажититѣ и описанието на Бошковича опровергаватъ това и показватъ колко несигурни сж въ известни случаи запазенитѣ спомени.

Бошковичъ намира Козлуджа като богатъ български центръ съ двама свещеника, че не само населението, но че и свещеницитѣ сж българи показва най ясно обстоятелството, че той се разбира съ тѣхъ на славянски езикъ. Но кжде е отишло това българско население, та въ 1829 г. преселницитѣ заварили въ тѣзи мѣста само турци? Известно е, че с. и. България е била мѣстото презъ което сж минавали многобройнитѣ турски войски на северъ срещу Полша и Русия. Отъ 18 вѣкъ тази частъ става често и театръ на военни действия. Това не е могло да не се отрази на спокойното съществуване и осѣдналостъ на населението. Особено много е пострадало варненско презъ войнитѣ на Екатерина II въ 1772—74 година. Тогава е станало голѣмо сражение до Козлуджа и презъ това време именно българското население въ Козлуджа и околнитѣ села е напуснало своитѣ огнища и се е разбѣгало. Когато следъ 50 години по тѣзи запустели мѣста дошли преселницитѣ отъ Сливенско и Ямболско, тѣ заварили само турско население и понеже нѣмало споменъ за ранното българско население, тѣ останали съ убеждение, че сж първитѣ българи тукъ. Находката на нажититѣ и описанието на Бошковича показватъ, че българското население е съществувало и по рано въ тѣзи мѣста и е било достигнало до завидно благосъстояние.

Дневникътъ на Бошковичъ е отъ голѣмо значение. Той дава вѣрна картина за състоянието на населението, невежеството на духовенството и отъ друга страна показва, че съ време могатъ да се намѣрятъ и други свидетелства за старото народонаселение въ нашия край и съ това да се възстанови неговото минало, което за известни периоди все остава недостатъчно уяснено.

С. Ботевъ
гл. инспек. на землед.

НАШЕТО ЗЕМЛЕДЪЛИЕ И КООПЕРАЦИЯТА

Нашето земледелие се отличава твърде много от земледелието въ чужбина. Тамъ често стопанствата сж по-едри, на много мѣста свързани съ фабриктѣ, а нѣкжде тѣ сж закржглени, комасирани. Такива стопанства сж по-годни за производството и по-доходни. Нашитѣ земледѣлски стопанства сж дребни. Споредъ статистиката презъ 1897 г. стопанствата до 50 декара сж били 68% отъ всички стопанства въ страната, въ 1908 год. тѣ сж били 69%. Последното преброяване на 1 януари 1927 год., макаръ и неприключено още, показва, че дребнитѣ стопанства — до 50 декари — сж били повече отъ 70%. Това е така, защото следъ войнитѣ нашата Добруджа, съ по-едри стопанства, ни бѣ отнета, а ни се прибавиха Родопскитѣ крайнини съ крайно дребни земледѣлски стопанства. Това е още така, защото нѣколкото по-едри стопанства бидоха разпокжсани отъ действието на закона за наследството и тоя за трудовитѣ земледѣлски стопанства. Другата отличителна черта на нашитѣ стопанства е, че земитѣ имъ сж разпокжсани, — тѣ сж раздробени на по нѣколко парчета, разхвърлени по разнитѣ мѣстности изъ землището на селото. Подобрието и напредъка на дребнитѣ и разпокжсани земледѣлски стопанства е крайно мжчна работа. Тѣ сж стопанства повече за задоволяване на собствениѣ нужди на семейството, за изхранване. За да станатъ тѣ производителни стопанства, които да изнасятъ продукта на пазара, се изисква много физическа и умствена работа, и много капиталъ.

Едрото стопанство е силно, защото тамъ земледѣлскитѣ орждия и машини се въвеждатъ по бързо, а тѣ поефтиняватъ производството. То е силно, защото си набавя всички стопански потрѣбности на едро и по-ефтино, но то е силно още и затова, защото по-големото му и еднообразно — типизирано — производство намира по добъръ пазаръ, по високи цени.

Това стопанско преимущество може да има и дребното земледелие. Но какъ? Единствено чрезъ кооперативната организация. Примѣритѣ отъ странство ни показватъ това. Дребното германско земледелие, което до преди войнитѣ бѣше слабодоходно, съ слаба консумация на изкуствени торове и низка реколта, — следъ войнитѣ чрезъ кооперативнитѣ доставки и торове и елитни семена, чрезъ кооперативното използване на по-едритѣ орждия и машини и чрезъ организиране въ опитни прѣстени, успѣ да достигне високата реколта на едритѣ стопанства. Нѣщо повече, то успѣ да ги замине по общъ доходъ съ

декаръ земя Чехското дребно земледелие е много доходно. То продава на кооперативната кланица всѣка огоена свиня, на кооперативната яйчарница — излишнитѣ яйца, на кооперативната млѣкарница — всичкото млѣко, на кооперативната цукровара — всичко захарно цвѣкло, на кооперативната фабрика за мармаладъ — всички плодове. А Дания представлява една голѣма земледѣлска кооперация, въ която отдѣлнитѣ стопанства сж отдѣлни клетки на цѣлия стопански организъмъ. То би било цѣло нещастие за датчанина да не знае кому ще продаде ежедневно си производство отъ 20 литри млѣко и 50 яйца на стойностъ 350—400 български лева и какъ би пазарилъ съ разнитѣ проходящи търговци, ако не бѣше кооперативната млѣкарница и яйчарница.

Пжтътъ на подобрието въ дребното земледелие е ясно очертанъ — той води само чрезъ кооперацията. Но какво може да помогне кооперацията на българското земледѣлско стопанство въ настоящиятъ моментъ? Да не говоримъ за кредитъ. Другото е твърде много, но най-важното е следното:

1 Чрезъ кооперативния земледѣлски инвентаръ, земледѣлецътъ ще обработи почвата си по-добре (съ трактора), ще си подготви семето за посѣвъ съ триора, ще засѣе редовно нивитѣ си съ редосѣялката, а най-важното ще овършей на кооперативната вършачка и ще се отърве отъ черния непоносимъ трудъ за хората и добитѣка по харманъ, като му остане време да подметне стърнищата си.

2. Ще си достави евтинъ синъ камъкъ, рафия, петролъ, катранъ, соль, сапунъ и всички други необходими въ земледѣлското стопанство и домакинство потрѣби. Тукъ той ще си набави дребния земледѣлски инвентаръ и резервнитѣ части. Доставка на посѣвни семена отъ елитни и фуражни растения, на крѣмни средства — кюспе и трици, на изкуствени торове, на които чрезъ кооперацията му се гарантира и доброкачественостъ.

3. Ще продаде излишната си зърнена храна. И не само тая за пазара, но и произведенитѣ семена отъ новитѣ сортове пшеница, семе отъ люцерна, отъ крѣмно цвекло и пр. Кооперацията може да намѣри пазаръ на всички земледѣлски произведения, стига тѣ да бждатъ въ достатъчно количество и доброкачествени.

4. Чрезъ специалнитѣ кооперативнитѣ отдѣли може да се събератъ, преработятъ и задружно продаватъ на по-добра цена следнитѣ по-важни продукти: млѣкото въ кооперативнитѣ млѣкарници; виното въ кооперативнитѣ изби; зеленчуцитѣ въ кооперативнитѣ

ЕДНО МИЛО ТЪРЖЕСТВО въ с. Невша, Провадийско

На 16 т. м. въ с. Невша стана освещаването на построената отъ Варненското окръж. водосн. бюро, чешма. На тържеството се бѣ стекло цѣлото село. Присѣтствуваха и много гости отъ околнитѣ села, а отъ с. с. Елесь-факж, Бейлий и Венчанъ, гоститѣ бѣха дошли съ кметовѣ си. Присѣтствуваха и н-ка на окр. водосн. бюро инж. Вълковъ и члена отъ постоянното присѣствие на Варнен. пост. комисия тукашня жителъ г. Василь Хиневъ — еднички виновници, за постройката на това крупно дѣло. Освещаването на чешмата се извърши отъ трима свещеници, следъ което се направи и молебенъ за дждъ. Следъ свършване на церемонията свещен. Георги Н. Брайновъ отъ с. Кривна държа речъ, въ която изтъкна значението на това крупно дѣло, похвали инициативата и отправи апелъ къмъ населението да се отзовава винаги съ готовност на инициатива отъ подобенъ родъ. На самото мѣсто се сервира трапеза, която смѣло може да се нарече народна, защото въ нея взе участие почти цѣлото мѣстно население. На трапезата се държаха тостове. Пръвъ взе думата свещ. Георги Н. Брайновъ, който изказвайки благодарностъ за добрия приемъ, пожела на виновницитѣ за това мило тържество и за въ бждаще, при своята обществена дейностъ, да се ръководятъ

консервирани фабрики; овошията въ кооперативнитѣ инсталации за сушене, за мармаладъ и пр.; розовото цвѣте въ кооперативнитѣ розоворни; тютюна въ кооперативнитѣ складове и пр.

5. Чрезъ развѣднитѣ кооперации за домашни животни: говедовѣдни, коневѣдни, свиневѣдни, птицевѣдни, овцевѣдни и др. отъ една страна, а отъ друга чрезъ семепроизводнитѣ сдружавания за зърнени и фуражни семена, дребното земледѣлско стопанство може да постигне сжщия напредъкъ, както и едрото — високо продуктивни животни и растения.

6. Чрезъ кооперативната просвѣта се премахва рутината, залегнала въ съзнанието на нашия земледѣлецъ и се градятъ основитѣ на новото и по-доходно земледѣлско стопанство.

И списанието „Кооперативенъ подемъ“ ще изпълни покрай другитѣ си задачи и една отдавна чувствуванa празнота — да сѣ селско-стопанска кооперативна просвѣта.

Въ страницитѣ на това списание ще намѣри мѣсто едно по-подробно изложение за ролята, която има да играятъ отдѣлнитѣ земледѣлско-стопански кооперации за подобрието на нашето земледелие и за общия ни економически напредъкъ.

Нашето село

пакъ отъ сжщитѣ благородни чувства, а така сжщо, той пожела, да не ги напускатъ грижитѣ имъ за българ. село. Следъ него взе думата члена на постоян. присѣствие г. Василь Хиневъ, който изказвайки благодарностъ отъ свое име и отъ това на жителитѣ на с. Невша на гоститѣ, които благоволиха да ги удостоятъ съ своето присѣствие и сподѣлятъ заедно съ тѣхъ радостта имъ, каза, че както него, тѣй и неговитѣ другари отъ постоянното присѣствие и окръжния съветъ, не само, че не ще ги напустне грижата имъ за селото, но ще се чувствуватъ истински щастливи само тогава, когато видятъ задоволени въ това отношение, нуждитѣ на населението отъ цѣлия окръгъ. Той отправи благодарностъ и похвала къмъ кмета на селото г. Трифонъ Добревъ и къмъ всички други, вложили своя трудъ за изграждането на това дѣло и изтъкна по тоя начинъ, че осжществяването на тия хубави инициативи е възможно само съ активното участие на мѣсното население, което, за обща радостъ на всички ни, съ готовност се отзовава винаги. Думитѣ и на двамата говоривши бѣха изпратени съ бурни ръкоплѣскания, следъ което веселието продължи до късно презъ деня.

ЗАСТРАХОВКИТѣ презъ 1928 г. Броятъ на застраховкитѣ отъ градушка презъ 1928 год. е достигналъ 71,105, а общата застрахована сума на разнитѣ земледѣлски култури е била 975,711,810 лева. Основниятъ фондъ за застраховкитѣ възлиза на 1,000,000 лв., а резервниятъ фондъ — на 44,100,000 лева. До сега сж изплатени около 105,000,000 лв. обезщетение.

ЗАСТРАХОВКАТА на добитѣка. Тя става чрезъ специални сдружавания. Такива сдружавания е имало презъ изтеклата година 663 съ 69,000 глави застрахованъ добитѣкъ, принадлежащъ на 30,013 членове. Общата застрахована сума въ добитѣкъ е била 337,100,000 лв. До сега сж изплатени 5,500,000 лв. обезщетение за умрѣлъ и убитъ по необходимостъ добитѣкъ.

СЕМЕПРОИЗВОДНИ кооперативни сдружавания. По специаленъ уставъ, изработенъ отъ Министерството на земледелието, сж основани семепроизводни кооперативни дружества въ следнитѣ села: 1) с. Ковачевецъ, Поповско; 2) с. Хайрединъ, Орѣховско; 3) с. Люта, Фердинандско; 4) с. Соколаре, Б. Слатинско; 5) с. Бърдарски Геранъ, Б. Слатинско; 6) с. Баница, Врачанско; 7) с. Овча-Могила, Свищовско; 8) с. Иванча, Търновско; 9) с. Юрюклеръ, Е. Джумайско; 10) с. Василь Левски, Е. Джумайско; 11) с. Гаджалово и 12) с. Дръново, Елховско.

П. Атанасовъ
учителъ с. Ясж-тепе

Читалищен живот

МИСЛИ ЗА ЧИТАЛИЩЕТО

(Исторически бележки)

При денешното състояние на нѣщата не е ли то — читалището, което трѣбва да се нагърби съ разрешението на тия сложени предъ него проблеми? Ето какъ историческото ни развитие ни подсказва, че трѣбва да извикваме на животъ по интесивенъ тия народни свѣтилища, тамъ гдето ги има, или ги възкресимъ и създадемъ тамъ гдето ги нѣма. Така общественото ни развитие съ своитѣ особености и прояви наложи създаването на читалището, тъй както се наложи отъ нуждитѣ на живота и създаването на кооперацията, като една форма, отговаряща на стопанско — икономическото ни развитие днесъ. Разбира се, че до като читалището въ миналото е отговаряло на стремежитѣ и въжеленията на народа тогава, днесъ то има да отговаря на по други, много по сложни и всестрани нужди. Така че, следъ несполучливитѣ войни паралелно съ възстановяването и здравяването всестрано на нашия политико — общественъ и културно икономически животъ, се събуди и извика на животъ читалището. Както винаги, тъй и сега, пръвъ жрецъ и неговъ вдѣхновителъ се яви пакъ народния учителъ. Всички срѣди къмъ него обрѣнаха погледъ. На него възложиха свѣстяването и напѣтването широкитѣ народни маси по пѣтя на новитѣ изисквания на живота. На друга категория служители на народа надежди не възлагаше. А и отъ кого други би могло да се очаква това, ако не отъ оного и съвестъта на народа, какъвто си е билъ и си остава днесъ! Пъкъ такава е и ролята на учителя не само въ насъ, но и въ всички други народи. Такава е била ролята на учителя и въ нашитѣ сѣседни презъ време на тѣхното обособяване като наций. Не други, а той — народния учителъ, който е най близко до народнитѣ маси, който е въ низинитѣ, той който броди изъ калъта на затѣналитѣ кални селища. И макаръ въ наше време да не се ползува съ всеобща почитъ и уважение отъ всички слоева на обществото, все пакъ той запази по традиция довѣрието и уважението, съ което се е ползувалъ нѣкогашъ. Тѣй въ разстояние само на нѣколко години числото на ратницитѣ, въ областта на читалищното дѣло, се все по вече и по вече увеличаваше, а това е сигуренъ симптомъ за преуспѣването му. Отъ началото читалището живѣеше и крепнеше слабо анемично, неподпомагнато и неподкрепено отъ общественитѣ срѣди.

Но ето държавата, която винаги се е грижила и подпомагала всички институти целящи културното издигане на народа, не закѣсна и тукъ да се яви на помощъ да направи нуждното за увеличаването броя и закрепване финансово чита-

лището, което е едно отъ най важнитѣ условия за процѣтяването му и като резултатъ на това се яви закона за народнитѣ читалища. Това е единъ важенъ етапъ отъ историята на читалищното ни дѣло. Съ закона държавата цели да направи отъ читалището срѣдище за духовенъ животъ, което да способствува за всестранното развитие — нравствено, естетично, научно и пр. на своитѣ граждани, предимно широкитѣ народни слоеве. Не трѣбва да изпускаме изъ предъ видъ и други фактори, на които се дължи до голѣма степенъ ако не и всецѣло съживяването и закрепването на читалището дѣло, следъ процеса на разложения който настѣпи още въ 1912 год. Тоя факторъ е Върховния Читалищенъ Съюзъ. Той си бѣ поставилъ за целъ събуждането и организирането дейността на всички читалища въ царството. Такава роля продължава да играе той и днесъ. Ще трѣбва да споменемъ и за окръжнитѣ читалищни съюзи, които тоже се създадоха, за да отговорятъ на една нужда на читалищния животъ днесъ. Колкото и да бѣ замрежена страната ни съ читалища, все пакъ такива се създадоха тамъ гдето имаше по добри условия, а именно въ по-голѣмитѣ населени пунктове. А далечнитѣ и затѣнтени села бѣха лишени отъ тия народни огнища за духовна свѣтлина. Ето — на тая нужда дойде да отговори окръжния читалищенъ съюзъ, който има за задача предимно да засили читалищното дѣло въ даденъ кръгъ, да подпомогне слабитѣ читалища и да подкани общественото задълженитѣ лица да основатъ такива тамъ гдето нѣма и чрезъ системни сбирки да координира тѣхната дейностъ. Ще трѣбва да споменемъ най-после и опититѣ, които се направиха въ нѣкои окръзи, напр. Варненски, да се основатъ и околийски читалищни комитети, съ целъ още по отблизко да съдействуватъ за напредѣка на читалищното дѣло, предимно въ околията имъ. Тѣй, благодарение грижитѣ на държавата, помощта и съдействието на Върховния, Окръжния и Околийски читалищни комитети за организиране читалищното дѣло въ цѣлата страна и най-важното, благодарение тѣхния жрецъ и вдѣхновителъ на народния учителъ, ние съ право можемъ да се гордѣемъ, че сме на правъ пѣтъ, и че сме поставили на нуждната висота родното читалище, отъ гдето то да играе своята културно-просвѣтна роля и освѣтлява духовния пѣтъ на широкитѣ народни маси.

с. Ясж-тепе, 24.IV 1929 г.

Печатница „Войниковъ“ — Варна.

Телефонъ № 502

ШУМЕНСКАТА окр. смѣтна палата ни моли да направимъ следната поправка на писмото ѝ № 4417 напечатано въ брой 6 на окр. вестникъ: „Въ 22 редъ на поменатото ни писмо напечатаното: „чл. 400 отъ правилника за прилагане закона за Б. О. П.“, да се четъ: „чл. 400 отъ правилника за прилагане закона за селскитѣ общини“.

СЕМЕПРОИЗВОДНИ отдѣли. Едновременно съ инициативата на Министерството на земледѣлнето за основаване на семепроизводни кооперации, дори и по-рано, създадени сж или се създаватъ семепроизводни отдѣли при кредитнитѣ кооперации, каквито има въ Русенско, Врачанско, Орѣховско, Чирпанско и пр. Нѣкои отъ тия кооперации се отнесоха до Об. Съюзъ да имъ приготви правилникъ за семепроизводенъ отдѣлъ, а други сами сж си приготвили такъвъ. За тази целъ Съюза е приготвилъ типовъ правилникъ презъ декемврий м. г., който е представилъ още тогава въ Министерството за одобрение, съ молба сния кредитни кооперации, които организиратъ при себе си семепроизводенъ отдѣлъ, да се ползуватъ съ сжщитѣ улеснения и облаги отъ Министерството, както специалнитѣ семепроизводни кооперации. Като се получи въ Съюза исканото одобрение, правилника ще бжде публикуванъ.

ВАРНЕНСКИ археологически музей. Постѣпления за м. май. Отъ гр. Варна: З. Славовъ — мед. монета Валентинъ; Ив. Стойковъ — среб. монета Ив. Александъръ и синъ му Михаилъ; Ив. Г. Самоковски — фрагментъ отъ тракийски

конникъ; Ив. Златаровъ — мед. мон. Пробъ; Н. Михайловъ — мед. мон. Константинъ Великий; С. Симеоновъ — бронзова пласка; Б. Димитрова — глиненъ фрагментъ глава на Зевса, глинено жертвениче, гърне и глинени фрагменти; От. Ивановъ — архивъ отъ възстанията, книги, албумъ на поборницитѣ и картина Симеонъ Велики предъ Цариградъ; Б. Николовъ и Г. Ганчевъ — възпоменателни медали; Кр. Кръстевъ — старъ пиринченъ печатъ; Т. Дечковъ — глинена лампичка и 2 бронзови гривни; Ф. Ставревъ — мраморенъ паванъ; С. А. Сироповъ — 6 монети (3 турски и 3 римски) 1 медалионъ; Ив. Димковъ — 4 мед. рим монети и 1 средб. черно морска градска; Н. Славовъ — медна римска; Я. Найденовъ — фотография църковно-народния съборъ въ Цариградъ; Н. Ризовъ — дървена вилица съ резба; С. Кесимъ — глиненъ фрагментъ; Ив. Янусевъ — седефенъ фрагментъ съ изображение на Разпятия; В. Вълковъ — мед. турска монета; Д. Ивановъ — сжщо византийска; Хр. Дограмаджиевъ — сжщо турска; К. Димовъ — сжщо брон. римска; Б. Ивановъ — сжщо турска; К. Павловъ — сжщо; Хр. Драгневъ и С. Яниченовъ — сжщо 5 рамки; Ел. Михайлова — 5 фрагмента отъ глинени статуи баханки. село Гевреклеръ. Б. Мариновъ — старинна метал. лъжичка; В. Димитровъ — камененъ фрагментъ съ римски надписъ. с. Аджемлеръ. Т. Петровъ — бронзова монета Одессосъ и медна турска; Т. Стефановъ — медна византийска. с. Чамурна. Ст. Мариновъ — глинена стомничка. Дружеството благодари на дарителитѣ.

Официаленъ отдѣлъ

Държавна
Подвижна землед. катедра
№ 2318
15 юний 1929 год.
гр. Варна.

Тв. бързо

До Господа Кметовѣтъ
въ Варненски окръгъ

Въ околността на града Варна и нѣколко села въ окръга се появиха гжсеници (ларва на ливадната пеперуда), които изяждатъ и онищожаватъ почти всички пролѣтни посѣви царевица, бобища, слѣнчогледъ и всички видове зеленчуци.

Понеже тия гжсеници като неприятели на земледѣлската растителност взематъ застрашителни размѣри и причиняватъ голѣми загуби и на основание чл. чл. 185 и 186 отъ закона за подобрене земледѣлското производство и опазване полскитѣ имоти предлагамъ Ви, Господинъ кмете, да вземете следнитѣ мѣрки:

1) Полската стража да обхожда ежедневно всички посѣви и гдето забележи мѣста нападнати отъ гжсеници да Ви донася, а Вий незабавно съобщавате въ Катедрата или най-близкия агрономъ.

Сжщевременно ще вземете и мѣрки за онищожаването на гжсеницитѣ безъ да чакате разпореждания отъ агрономната властъ.

Тамъ гдето нападнатитѣ мѣста (гнѣзда) сж малко и има вода веднага да се залѣятъ съ изобилна вода, гдето това средство не може да се приложи, ще се измачкватъ съ метли, валяци и пр.

Най-сигурно средство е да се обграждатъ силно нападнатитѣ ниви съ непрекъснати канавки (окопъ) дъното на които да е равно по широко отъ горния отворъ и на всѣки 2-3 метра по него се изкопаватъ ями и събранитѣ гжсеници дневно нѣколко пѣти смачкватъ.

2) Прѣскането съ парижка зеленина като силна отрова се употребява 300 до 400 грама въ 100 литри вода, съ който разтворъ се прѣскатъ 2—3 пѣти нападнатитѣ мѣста и ивици отъ 2—3 метра здравитѣ растения.

Пръскането става съобикновени лозови пръскачки. Самата парижка зеленина се разтваря предварително с амоняк.

Парижката зеленина като силна отрова не бива да се използва за пръскане дворни мѣста гдето ходят домашни птици и добитък. Също не бива да се пръскат зеленчуци или фуражни, които сега ще се използват за храна на хора или добитък.

На есенъ всички нападнати мѣста се изораватъ съ плугъ за да се изкаратъ пашкулитъ на пеперудкитъ на повърхността на земята и измрътъ.

Веднага дайте съответни нареждания въ духа на настоящето като сами вземете бързи мѣрки за повеждане борба по единъ или другъ начинъ. Тамъ кждетъ стопанитъ бездействуватъ, предприемете онищожаване за тѣхна смѣтка. При нужда ще изкарате и цѣлото население за изгазване гжсеницитъ, копане канавки или пръскане съ парижка зеленина.

Къмъ неизпълнителитъ ще се прилагатъ наказанията предвидени въ алинея I-ва на чл. 186 отъ закона за подобрене земледѣлското производство и опазване полскитъ имоти.

Директоръ: П. Поповъ

Секр.-счетоводителъ: Д. Радева

ВЪРХОВНА
СМѢТНА ПАЛАТА

№ 4767

14 юни 1929 год.

С о ф и я

До Господина Министра на вътрешнитѣ работи и народното здраве
Отдѣление за изборн. учреждения.
До Г-на Министра на общес. сгради, пѣтищата и благоустройството.
До окръжнитѣ смѣтни палати.
До окръжнитѣ постоянни комисии.

Съобщавамъ Ви, Господине Министре, за сведение, решението на общото събрание на Върховната смѣтна палата № 365, отъ 12 юни 1929 год.

Върховната смѣтна палата, общо събрание на отдѣленията ѝ, въ заседанието си отъ 12 юни 1929 год., се занима съ искането на счетоводителя при Кюстендилското окръжно кооперативно планоснемачно бюро, изложено въ рапорта му подъ № 374, отъ 16.III 1929 год., отъ 18.VII 1929 г., както и съ исканията на началника на Плевенското окръжно кооперативно водоснабдително бюро, писмо № 719, отъ 22.III 1929 г., и на началника на бюрото за кооперативно планиране населенитѣ мѣста въ Петричкия окръгъ, писмо № 421, отъ 23.IV 1929 год., за отмѣна решението на Върховната смѣтна палата подъ № 55, отъ 1.II 1929 год., досежно внасянето на сумитѣ въ тѣхнитѣ фондове, като се разреши на тия бюра да издаватъ квитанции само за ония суми, които постѣпватъ направо въ касата имъ, но не и за сумитѣ, внасяни въ банката съ вносни листове

Р е ш и :

Измѣнява решението си № 55, отъ 1.II 1929 г. и вмѣсто него П о с т а н о в я в а :

1) Внасянето на суми въ приходъ на фондоветѣ за кооперативно планиране и водоснабдяване на селата въ окръга, може да става отъ секретаръ-бирницитѣ само чрезъ вносенъ листъ въ съответнитѣ банкові клонове и агентури на Българската землед. банка. Само такъвъ вносенъ листъ може да служи като оправдателен документъ на секр.-бирника, че е внесълъ, потрѣбната сума въ фонда.

2) За всички други приходи по бюджета на кооперативното бюро за планиране или водоснабдяване, счетоводителътъ на бюрото да издава винаги квитанция отъ кочанъ, щомъ като сумитѣ се внасятъ чрезъ него направо въ касата на бюрото, и

3) Къмъ отчетитѣ си счетоводителътъ да прилага извлечение отъ смѣтката на фонда при Българската земледѣлска банка за приходитѣ и разходите му за презъ цѣлото бюджетно упражнение. Къмъ това извлечение да бждатъ приложени вноснитѣ листове за внесени въ Българ. землед. банка за приходитѣ и разходите му за презъ цѣлото бюджетно упражнение. Къмъ това извлечение да бждатъ приложени вноснитѣ листове за внесени въ Българската земледѣлска банка суми направо отъ счетоводителя, събрани по квитанционната му книга, заедно съ последната, както и вноснитѣ листове за всички вноски, направени отъ общинитѣ по тия фондове.

Настоящото решение да се съобщи на окръжнитѣ смѣтни палати, за сведение и изпълнение, на окръжнитѣ постоянни комисии — кооперативни планоснимачни и водоснабдителни бюра — за съответно разпореждане — на Министерството вътрешнитѣ работи и народното здраве по отдѣление за борнитѣ учреждения — за сведение и на Министра на общественитѣ сгради, пѣтищата и благоустройството.

Председателъ: (не се чете)

Секретаръ: (не се чете)

Настоящото въ преписъ чрезъ окр. вестникъ се изпраща на г. г. общинскитѣ кметове, началницитѣ на окр. водоснабдителна и планоснимачна служба за изпълнение.

Варна, 21 юни 1929 год.

Председателъ: Л. Черпански

Секретаръ: Н. Николиевъ

О К Р Ж Ж Н О

№ 5250

7 юний 1929 г.

София

До Г. г. членовѣтѣ-кооператори на Българското аптекарско кооперативно д-во.

КУРСЪ за аптекарски ученици. Съгласно решението на управителния съветъ отъ 30 май т. г. протоколъ № 9, при дружеството ни се урежда и тази година курсъ за подготовка на аптекарски ученици, който ще се открие на 8-й юлий и ще трае до 16-й августъ с. г. Ще могатъ да посещаватъ курса всички аптекарски ученици, предимно съ най-малко едногодишна практика въ частна или общинска аптека. Курсътъ ще бжде безплатенъ и преподаванията ще се водятъ въ дружествен. помещения на ул. „Ломска“ № 24. Желаящитѣ да следватъ курса да изпратятъ заявленията си чрезъ притежателя или управителя на аптеката най-късно до 5-й юлий т. г.

Българ. Аптекарско Коопер. Д-во

Директоръ: Хр. Стефановъ

Членъ-делегатъ: Хр. Д. Грънчаровъ

Варненски окръженъ ветеринаренъ лѣкаръ

БЮЛЕТИНЪ

№ 11

За хода на акутнитѣ и заразни (епизоотически) болести по домашнитѣ животни въ Варненски окръгъ, за времето отъ 1—15.VI 1929 г.

I. Новоконстантирани:

1) Червенка по свинитѣ: а) Варненска околия въ с. Джевиэлий.

II Върлюющи:

1) Антраксъ по конетѣ: (провадийска околия въ с. Куванлъкъ.)

2) Бясъ: а) Варненска околия гр. Варна и с. Козлуджа (по кучетата) и с. Ботево (по кучета и свини)

б) Провадийска околия: гр. Провадия (по конетѣ и кучета) и с. с. Гор. Чифликъ (по говедата и кучетата) Девня (по кучета), Арапаръ (по говедата) и Караджаотъ (по кучета).

3) Сапъ по конетѣ: а) Варненска околия въ селата: Козлуджа, Емирово, Ботево, Пашайдъ и Гевреклеръ.

б) Провадийска околия: Капуджи-махле, Акъ-коюнъ, Вълчи-долъ, и Хасърджикъ

гр. Варна, 15 юний 1929 г.

за Окръженъ Ветер. лѣкаръ: Д-ръ Пачевъ.

